

Bosättningskravet vid biluthyrning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2012/13:83 Bosättningskravet vid biluthyrning. I propositionen föreslås ändringar i lagen (1998:492) om biluthyrning. Den föreslagna ändringen syftar till att anpassa den svenska regleringen till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet) genom att klargöra att kravet på bosättning i Sverige för den eller de som ska vara ansvariga för uthyrningsrörelser som bedrivs i Sverige bara bör ställas om tillståndshavaren har sitt säte eller är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Den föreslagna ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Utskottet konstaterar att Sverige har en fördragsenlig skyldighet att genomföra bestämmelserna i tjänstedirektivet och välkomnar den föreslagna ändringen då den gör att det svenska regelverket harmoniseras med EU-rätten och således anpassas till EU:s inre marknad.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Ändring i lagen om biluthyrning	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändring i lagen om biluthyrning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:83.

Stockholm den 25 april 2013

På trafikutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (S), Jan-Evert Rådström (M), Jessica Rosencrantz (M), Lars Mejern Larsson (S), Suzanne Svensson (S), Lars Tysklind (FP), Lars Johansson (S), Annelie Enochson (KD), Tony Wiklander (SD), Siv Holma (V), Lotta Finstorp (M), Christer Akej (M), Göran Lindell (C), Annika Lillemets (MP), Hans Unander (S) och Anna Rheyneuclaude Kihlman (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europeiska kommissionen har inkommit med en skrivelse till den svenska regeringen med anledning av att den anser att den svenska regleringen av biluthyrningsverksamhet i viss utsträckning kan strida mot EU-rätten. I skrivelsen, som behandlar en överträdelse av bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet), bedömer kommissionen att den svenska regleringen i 7 § lagen (1998:492) om biluthyrning förefaller strida mot tjänstedirektivet.

Transportstyrelsen inkom i oktober 2012 till Näringsdepartementet med en framställan om att lagen om biluthyrning och förordningen (1998:780) om biluthyrning ska upphävas. Frågan om ett eventuellt upphävande av lagen om biluthyrning bereds för närvarande inom Näringsdepartementet. Transportstyrelsens framställan innehöll även, som ett alternativ till upphävande av den nämnda lagen och förordningen, ett förslag till ändring av 7 § lagen om biluthyrning för att uppnå en förenlighet med EU-rätten.

Inom Näringsdepartementet utarbetades under hösten 2012 promemorian Bosättningskravet vid biluthyrning ändras (dnr N2012/2765/RS). Promemorian har remissbehandlats.

Regeringen har därefter begärt in Lagrådets yttrande och valt att följa detta i propositionen Bosättningskravet vid biluthyrning (prop. 2012/13:83). Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning. Syftet med den föreslagna ändringen är att regleringen ska anpassas till tjänstedirektivet och att kravet på bosättning i Sverige för den eller de som ska vara ansvariga bara bör ställas om tillståndshavaren har sitt säte eller är bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Något motsvarande krav på bosättning ställs däremot inte på sådana ansvariga tillståndshavare som har sitt säte eller är bosatta inom EES.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Utskottets överväganden

Ändring i lagen om biluthyrning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen om biluthyrning. Utskottet konstaterar att Sverige har en fördragsenlig skyldighet att genomföra bestämmelserna i tjänstedirektivet och har därför inget att invända mot förslaget till ändring av reglerna då detta innebär att det svenska regelverket harmoniseras med gällande EU-regler.

Bakgrund

Tjänstedirektivet

Tjänstedirektivet syftar till att skapa en gemensam inre marknad för tjänster och att göra det enklare för företag att etablera sig och frivilligt tillhandahålla tjänster samtidigt som tjänstemottagarens rättigheter stärks. Genom detta ska både företag och konsumenter kunna dra full nytta av de möjligheter som finns i denna sektor.

I tjänstedirektivet (artikel 2.1) konstateras att tjänstedirektivet är tillämpligt på tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer som är etablerade i en medlemsstat i Europeiska unionen.

Tjänstedirektivet (artiklarna 14 och 15) innehåller en lista över krav som inte får upprätthållas vid tjänsteleverantörernas etablering i medlemsstaten samt instruktioner till den nationella lagstiftaren om hur krav för etablering i den nationella lagstiftningen ska utvärderas. Av artikel 14.1 b framgår bl.a. att det inte är tillåtet att kräva att en tjänsteleverantör, dess personal, aktie- eller andelsägare eller medlemmar i ledningen och styrelsen ska vara bosatta på landets territorium.

Tjänstedirektivets genomförande i svensk rätt och nuvarande regler om biluthyrning

Tjänstedirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden och förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Inför genomförandet av tjänstedirektivet gjordes en omfattande regelinventering av samtliga svenska bestämmelser som ansågs ligga under tjänstedirektivets tillämpningsområde.

I lagen (1998:492) om biluthyrning finns bestämmelser som behandlar yrkesmässig uthyrning av bilar och terrängmotorfordon utan förare för kortare tid än ett år. Långtidsuthyrning eller s.k. leasing omfattas inte av lagen. Av bestämmelserna i lagen om biluthyrning framgår att det krävs

tillstånd för att driva uthyrningsrörelse. Transportstyrelsen är den myndighet som prövar frågor om tillstånd till uthyrningsrörelse. Enligt lagen om biluthyrning får tillstånd till uthyrningsrörelse endast ges till den som med hänsyn till yrkeskunnande, ekonomiska förhållanden, vilja och förmåga att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt samt andra omständigheter av betydelse bedöms vara lämplig att driva verksamheten. Juridiska personer som har tillstånd att bedriva uthyrningsrörelse ska utse den eller de som ska vara ansvariga för verksamheten och detsamma gäller när uthyrningsrörelse bedrivs i Sverige av utomlands bosatta näringsidkare. Enligt nuvarande regler i 7 § lagen om biluthyrning måste ansvariga vara bosatta i Sverige.

Propositionen

Föreslagen lagändring

Regeringen lämnar i proposition 2012/13:83 ett förslag som innebär en ändring av 7 § lagen (1998:492) om biluthyrning så att det svenska regelverket anpassas till EU-rätten. Regeringens förslag innebär att kravet på att den eller de som är ansvariga för uthyrningsrörelse av bilar eller terrängmotorfordon alltid ska vara bosatta i Sverige ändras. För en tillståndshavare som har sitt säte eller är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får den eller de ansvariga vara bosatta inom EES-området.

Som skäl för regeringens förslag anges att den som vill bedriva yrkesmässig uthyrningsverksamhet av bilar eller terrängmotorfordon i Sverige måste ha tillstånd för att bedriva sådan verksamhet samt att det hos juridiska personer som har tillstånd att bedriva uthyrningsverksamhet dessutom måste utses en eller flera personer som ska vara ansvariga för verksamheten. Detsamma gäller när uthyrningsrörelsen bedrivs i Sverige av utomlands bosatta näringsidkare. Enligt nuvarande lydelse i 7 § andra stycket lagen (1998:492) om biluthyrning måste ansvariga för verksamheten vara bosatta i Sverige.

Regeringen anför att regleringen av biluthyrningsverksamheten omfattas av tjänstedirektivets tillämpningsområde och att det av direktivets 14 artikel följer att vissa krav är otillåtna att ställa mot den som avser att etablera sig i en medlemsstat och erbjuda sina tjänster över nationsgränserna. Ett av de krav som inte får ställas är att tjänsteleverantörer, dess personal, aktie- eller andelsägare eller medlemmar i ledning och styrelse ska vara bosatta på landets territorium. De krav som återfinns i artikel 14 är absoluta, vilket innebär att det inte ges någon möjlighet till undantag från bestämmelsen. Regeringen anför att bosättningskravet i lagen om biluthyrning inte är förenligt med vad som följer av tjänstedirektivets förbud mot sådana krav.

Regeringen konstaterar utifrån detta att den föreslagna ändringen görs för att den svenska regleringen ska stämma överens med EU-rätten och således anpassas till EU:s inre marknad.

Regeringen föreslår att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2013.

Konsekvenser

Regeringen bedömer att förslaget innebär en lättnad för enskilda personer som kan bli aktuella som ansvariga för uthyrningsrörelser av bilar eller terrängmotorfordon.

Regeringen bedömer vidare att förslaget innebär en viss lättnad för företag inom EES eftersom kretsen som en ansvarig kan väljas från för att ansvara för uthyrningsrörelsen torde bli större då personen eller personerna i fråga inte måste vara bosatta i Sverige. Regeringen bedömer att förslaget inte nämnvärt kommer att påverka myndigheternas kostnader och att förslaget inte heller bedöms få några betydande samhällsekonomiska konsekvenser.

Enligt regeringen bedöms förslaget inte påverka den kommunala självstyrelsen, det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen eller den offentliga servicen eller små och stora företags arbetsförutsättningar. Förslaget bedöms inte heller påverka jämställdheten mellan kvinnor och män, möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen eller ha någon inverkan på miljön.

Enligt regeringen kan förslaget förväntas bidra till en bättre harmonisering av regleringen av biluthyrningsverksamheten inom EU, vilket på sikt torde verka i positiv riktning för att bidra till bättre konkurrens på området.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Sverige har en fördragsenlig skyldighet att genomföra bestämmelserna i tjänstedirektivet. Tjänstedirektivet syftar till att skapa en gemensam inre marknad för tjänster och att göra det enklare för företag att etablera sig och frivilligt tillhandahålla tjänster samtidigt som tjänstemottagarens rättigheter stärks. Av tjänstedirektivet framgår att krav på tillstånd för etablering ska vara utformat på ett icke-diskriminerande sätt och att det är otillåtet att kräva att en tjänsteleverantör, dess personal, aktie- eller andelsägare eller medlemmar i ledning eller styrelse ska vara bosatta på landets territorium.

De nuvarande svenska reglerna om bosättning vid biluthyrning innebär krav på att den eller de som en tillståndshavare utser att vara ansvariga för en biluthyrningsverksamhet ska vara bosatta i Sverige. Utskottet kan konstatera att detta inte anses förenligt med tjänstedirektivet. Utskottet välkomnar därför den föreslagna revideringen då denna innebär att de svenska reglerna harmoniseras till att överensstamma med gällande EU-regler. Utskottet delar också regeringens bedömning att ändringen kan förväntas

innebära en lättnad för den enskilde som kan bli aktuell som ansvarig för en biluthyrningsrörelse då kretsen inte längre är knuten till att han eller hon är bosatt i Sverige.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:83 Bosättningskravet vid biluthyrning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:492) om biluthyrning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(1998:492) om biluthyrning

Häri genom föreskrivs¹ att 7 § lagen (1998:492) om biluthyrning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Hos juridiska personer som har tillstånd till uthyrningsrörelse *skall* det finnas en eller flera personer som har särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och god branschsed samt *med tillgodo-seende* av trafiksäkerhetens krav. En eller flera ansvariga *skall* också finnas för uthyrningsrörelser som bedrivs i Sverige av utomlands bosatta näringsidkare.

Tillståndshavaren utser den eller de som *skall* vara ansvariga. *Ansvariga skall* vara bosatta i Sverige.

Föreslagen lydelse

7 §

Hos juridiska personer som har tillstånd till uthyrningsrörelse *ska* det finnas en eller flera personer som har särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och god branschsed samt *tillgodoser* trafiksäkerhetens krav. En eller flera ansvariga *ska* också finnas för uthyrningsrörelser som bedrivs i Sverige av utomlands bosatta näringsidkare.

Tillståndshavaren utser den eller de som *ska* vara ansvariga. *Ansvariga ska* vara bosatta i Sverige. *För en tillståndshavare som har sitt säte eller är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) får dock den eller de ansvariga vara bosatta inom EES-området.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36, Celex 32006L0123).